

Anna Matysek

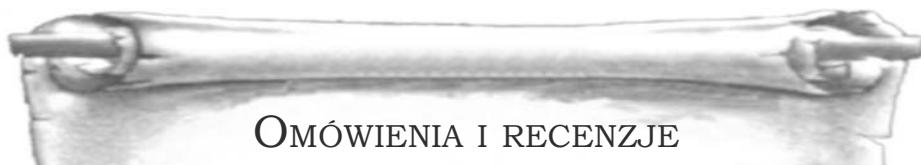
ISO Statutes - Statut Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 4, 160-162

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OMÓWIENIA I RECENZJE

ANNA MATYSEK

*Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej
Uniwersytet Śląski*

ISO Statutes. Seventeenth edition. Genève: International Organization for Standardization, 2012. ISBN 978-92-67-02030-3

ISO Statutes – Statut Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej

Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (International Organization for Standardization – ISO) jest największym na świecie twórcą norm międzynarodowych. Założona w 1947 r. opublikowała do tej pory 19 500 norm obejmujących niemal wszystkie aspekty technologii i biznesu. Od bezpieczeństwa żywności, poprzez opiekę zdrowotną do technologii informacyjno-komunikacyjnych, ISO ma ogromny wpływ na nasze codzienne życie. Obecnie Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna ma członków ze 164 krajów. Uczestniczą oni w pracach ponad 3 300 organów technicznych i dbają o zawartość oraz aktualność publikowanych norm. ISO swoją główną siedzibę ma w Genewie w Szwajcarii.

Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna kierunki i tryb działania deklaruje w statucie. Statut jest aktem prawnym regulującym zadania, strukturę organizacyjną i sposób działania danego podmiotu. Wydany w 2012 r. *ISO Statutes* jest już szesnastą wersją tego dokumentu. W dwudziestu czterech artykułach zawarto m.in.: nazwę organizacji, przedmiot działalności, zasady członkostwa, strukturę organizacyjną, relacje z innymi międzynarodowymi organizacjami, zasady finansowania, informację o siedzibie i charakterze organizacji, publikacjach i dokumentach organizacji, zasady zmian statutu i polityki, procedury prawne.

W strukturze organizacyjnej wyróżniono organy: Zgromadzenie Ogólne, Radę, Komitet Prezesa, Zarząd Techniczny, Komitety Techniczne i Sekretariat Centralny. Wyszczególniono też głównych urzędników organizacji: Prezesa, trzech wiceprezesów (odpowiedzialnych za politykę, finanse i zarządzanie techniczne), Skarbnika oraz Głównego Sekretarza. Zgromadzenie Ogólne, zwoływane raz w roku, zatwierdza m.in.: sprawozdanie z bieżącej działalności i planów przedstawionych przez Radę, sprawozdanie finansowe oraz roczne składki członkowskie. Każda instytucja członkowska ma jeden głos w Zgromadzeniu Ogólnym. Działaniami organizacji kieruje Rada, w której skład wcho-

dzą główni urzędnicy organizacji, dwudziestu członków oraz przewodniczący komitetu polityki rozwoju, a przewodniczy jej Prezes ISO. Rada przedstawia sprawozdanie z działalności oraz ustala wizję, misję i strategię organizacji a ponadto zatwierdza roczny budżet oraz wnioski nowych członków. Komitet Prezesa, składający się z głównych urzędników organizacji, udziela konsultacji Radzie i nadzoruje realizację decyzji podjętych przez Radę oraz Zgromadzenie Ogólne. Zarząd Techniczny zarządza strukturą komitetów technicznych, zatwierdza ich tworzenie i rozwiązywanie oraz zmiany dyrektyw zawierających zasady ich pracy. W skład Zarządu Technicznego wchodzi czternastu członków wybranych przez Radę, a przewodniczy jej jeden z wiceprezesów ISO. Komitety Techniczne opracowują programy prac oraz dokumenty normalizacyjne, a w realizacji ich zadań może uczestniczyć przedstawiciel każdej organizacji członkowskiej. Sekretariat Centralny, składający się z Sekretarza Generalnego i niezbędnego personelu, zlokalizowany jest w siedzibie organizacji.

Z punktu widzenia twórców i użytkowników norm najważniejsze wydają się zapisy dotyczące przedmiotu organizacji, członkostwa, komitetów technicznych oraz publikacji i dokumentów. Przedmiotem organizacji jest wspieranie rozwoju normalizacji na świecie w celu ułatwienia międzynarodowej wymiany towarów i usług oraz rozwoju współpracy w działalności naukowej, technologicznej i ekonomicznej. W tym celu ISO opracowuje i wydaje normy międzynarodowe, które są wdrażane do systemów normalizacyjnych na całym świecie, organizuje wymianę informacji na temat pracy jej członków i komitetów technicznych a także współpracuje z innymi organizacjami międzynarodowymi zainteresowanymi pracami normalizacyjnymi. Każde państwo może zgłosić do członkostwa w ISO tylko jedną krajową jednostkę normalizacyjną. Członkostwo w ISO może przyjmować jedną z dwóch form:

- członkostwo pełnoprawne (*member bodies*) daje wpływ na opracowanie norm i politykę ISO poprzez udział i głosowanie w spotkaniach technicznych i Zgromadzeniu Ogólnym,
- członkostwo korespondencyjne i w formie subskrypcji – nie uprawnia do głosowania i aktywnego udziału w pracach technicznych.

W Statucie wymieniono także rodzaje dokumentów, jakie może wydawać organizacja. Wśród nich wyróżniono:

- Międzynarodowe Normy;
- inne dokumenty normalizacyjne: Specyfikacje Publicznie Dostępne, Specyfikacje Techniczne, Porozumienia Techniczne, Raporty Techniczne, Przewodniki i dokumenty badawcze;
- raporty na temat postępu prac w komitetach technicznych;
- protokoły z posiedzeń Zgromadzenia Ogólnego, Rady, Komitetu Prezesa, Technicznej Rady Zarządzającej, komitetów technicznych i komitetów rozwoju polityki;
- różne publikacje i dokumenty związane z pracą organizacji i jej członków.

Międzynarodowe Normy i pozostałe dokumenty normalizacyjne chronione są prawem autorskim a sprzedawane przez ISO lub krajowe jednostki normalizacyjne. Protokoły z posiedzeń różnych organów nie są udostępniane publicznie. Raporty z prac komitetów technicznych, sprawozdania roczne, publikacje informacyjne i promocyjne dostępne są na stronie internetowej ISO.

Statut ISO zawiera jedynie podstawowe zapisy dotyczące struktury organizacji i zasad jej działania. Uzupełnieniem są regulaminy Zgromadzenia Ogólnego, Rady i Zarządu Technicznego oraz inne dokumenty zawierające procedury i reguły prac technicznych.